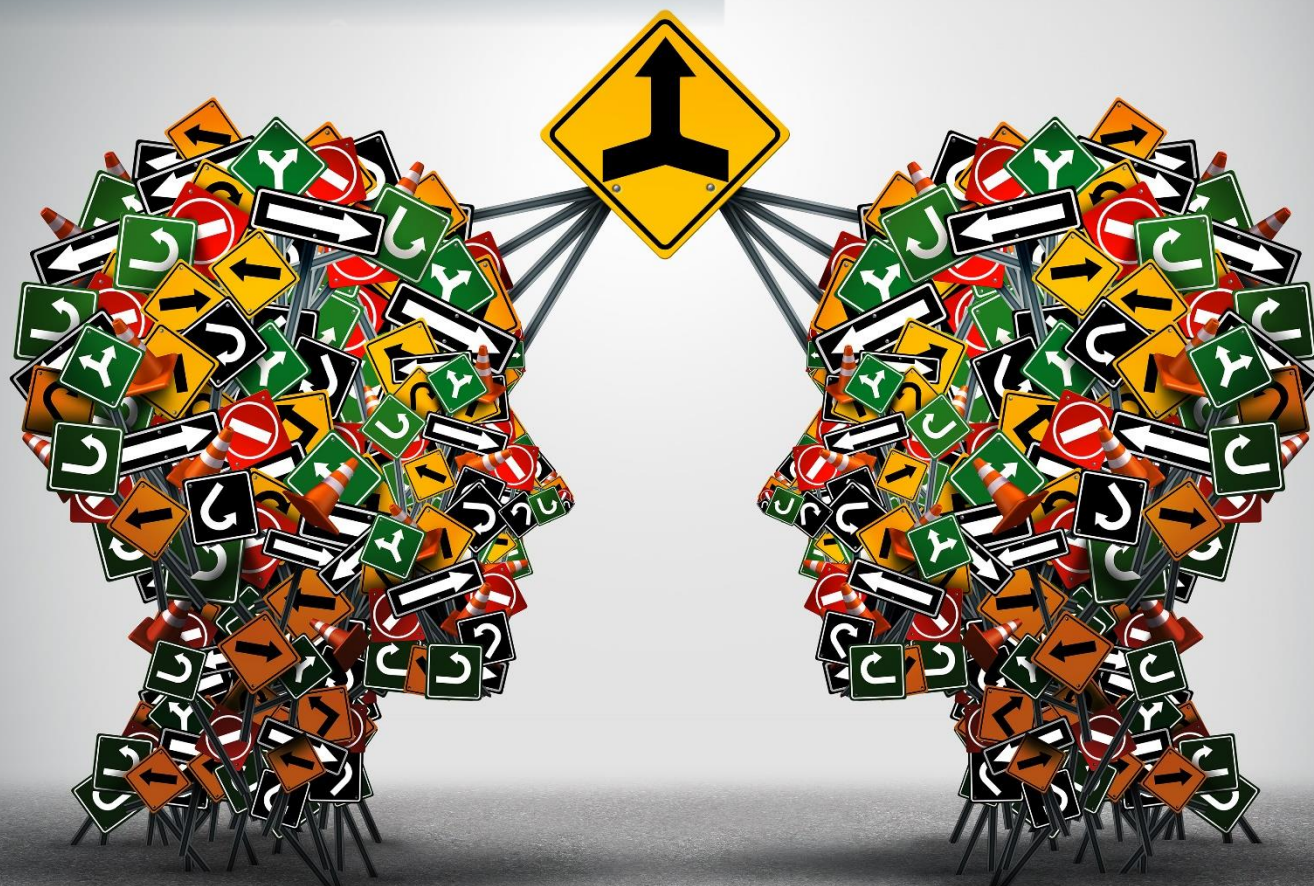

Common Ground in de praktijk: naar een gedeelde Product Diensten Catalogus

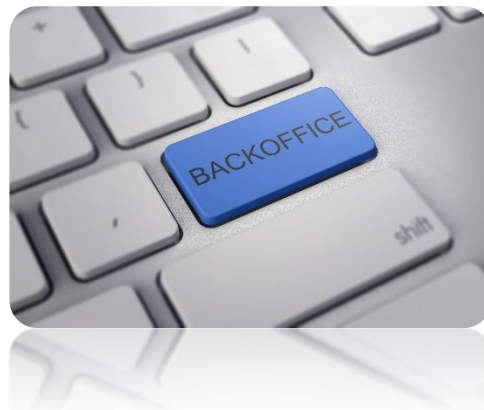
Stipter

31-01-2022

Eerder dit jaar verscheen onze whitepaper ‘één-voor-allen-voor-één’ over wat Common Ground is en hoe hier mee om te gaan in aanbestedingen. Naar aanleiding van deze whitepaper kregen wij veel vragen binnen over hoe wij bij Stipter nu concreet op Common Ground (door-)ontwikkelen. Een actueel voorbeeld van hoe wij Common Ground in de praktijk realiseren is onze Product Diensten Catalogus (PDC). In dit artikel nemen wij u mee in de totstandkoming hiervan, de problematiek die wij hiermee oplossen, maar ook de vraagstukken waar we tegenaan zijn gelopen of nog steeds tegenaan lopen.

Wat is de aanleiding?

In de huidige situatie maken veel gemeenten voor de informatievoorziening in het sociaal domein gebruik van verschillende informatiesystemen, van verschillende leveranciers. Denk aan: een apart systeem voor de wijkteams voor het registreren van zorgaanvragen, dossiervorming, triage, ondersteuningsplannen, eventueel voorzien van een inwonerportaal, een apart systeem voor de backofficeprocessen Wmo, een apart systeem voor de backofficeprocessen Jeugdwet, een apart systeem voor de toeleiding naar werk en het verstrekken van een inkomen (Participatiewet), een apart systeem voor inkomensverstrekking (uitkeringen administratie), een apart systeem voor schuldhulpverlening, en ga zo maar door.

Breder getrokken werken gemeenten vaak samen in regionale samenwerkingsverbanden of regelingen, soms voor de Wmo, nog veel vaker voor de Jeugdwet. Dit gaat doorgaans om gezamenlijke inkoop, maar in sommige gevallen is ook de afhandeling van administratieve processen in een regionale backoffice ondergebracht. Een verstandige keuze: een keuze vanuit efficiëntie met beperking van administratieve last, voor gemeenten én voor zorgaanbieders. Vanuit een dergelijke regionale backoffice moet echter geschakeld worden met verschillende informatiesystemen van verschillende gemeenten, van verschillende leveranciers, met steeds een eigen inrichting.

Dit werken met aparte systemen is fijn (en in onze ogen zelfs noodzakelijk), want het geeft gemeenten de vrijheid en flexibiliteit om voor verschillende (deel-)processen verschillende oplossingen te kiezen. Het maakt dat de gemeente daarin niet geremd wordt door de ontwikkelagenda van een ‘alles-in-één-leverancier’, met alle mogelijke negatieve gevolgen, zoals prijsstijgingen en afhankelijkheden. En het biedt daarentegen ruimte voor vernieuwing en innovatieve specialistische deeloplossingen waarin zowel de inwoner (in een burgerportaal), de wijkteammedewerker als generalist op de toegang, en ook specialistische domeinexperts in de backofficesystemen, op hun deeldomein optimaal worden ondersteund.

Een applicatielandschap bestaand uit specialistische systemen van verschillende leveranciers vereist wel dat de onderlinge informatieuitwisseling goed geregeld is. Al is het maar om onnodig handwerk te voorkomen evenals mogelijke fouten die hierdoor kunnen ontstaan:

1. **Daar waar informatie door een informatieketen over verschillende systemen loopt:** bijvoorbeeld de keten van de zorgaanvraag in vanuit de wijkteams tot aan de uitbetaling van de geleverde zorg in het backoffice systeem. Dit kan als één informatieverwerkingsflow worden gezien, waarbinnen het onwenselijk is dat de informatie die aan de voorkant wordt opgevoerd (bijvoorbeeld persoonsgegevens) in de loop van de flow opnieuw met de hand moet worden opgevoerd. Hiervoor zijn verschillende landelijke standaarden, zoals het geautomatiseerde berichtenverkeer via iWmo of iJw beschikbaar. Deze standaarden zijn inmiddels wijd verspreid, geadopteerd en hier worden mooie resultaten mee geboekt.
2. **Een andere manier waarop informatie beter tussen systemen gedeeld kan worden is daar waar systemen vergelijkbare functionaliteiten en vergelijkbare bronnen van gegevens bevatten.** Gegevens die ook centraal in één systeem zouden kunnen worden ondergebracht en van daaruit meerdere systemen worden ontsloten. Dit beperkt de registratielast voor de gemeente aanzienlijk en is een duidelijk voorbeeld van het realiseren van Common Ground: één gegevensbron.

De PDC als centrale gegevensbron

De PDC (Product Diensten Catalogus) is typisch een module, een ‘functionele bouwsteen’ die eigenlijk in het gehele sociaal domein systemen terugkomt. De inwoner gebruikt de PDC als een soort sociale kaart om te kijken wat er binnen de gemeente beschikbaar is, de consulent in het wijkteam gebruikt een PDC om een voorziening te selecteren en aan te vragen, de specialist in de backoffice gebruikt de PDC om de zorgaanvraag te toetsen, om te beschikken, toe te wijzen en financiële declaraties te toetsen op rechtmatigheid voor betaling.

Op dit moment is het zo dat elk systeem een eigen PDC kent. Binnen zo’n PDC liggen verschillende vormen van data vast. We maken grofweg een onderscheid in ‘basisgegevens’ en ‘bedrijfsregels’. Voorbeelden van **basisgegevens** in de PDC zijn:

Bedrijfsregels slaan meer op de wijze waarop de gemeente vormgeeft aan de uitvoering en vormgeeft aan bijvoorbeeld het Standaard Administratie Protocol: het is de vertaling van werkafspraken en werkprocessen naar systeemlogica. Voorbeelden van **bedrijfsregels** zijn:

- Binnen welke marges mag een leverancier eventueel afwijken in zijn declaratie;
- Is de leverancier verplicht om een start- en/of stop-zorgbericht in te sturen;

Welke voorzieningen mogen binnen een bepaald zorgprofiel wel of niet worden toegewezen of gedeclareerd.

Doordat systemen elk een eigen PDC kennen ontstaan er (mogelijk) problemen daar waar dataflows systeem overstijgend zijn. Een makkelijk voorbeeld is wanneer voor een bepaalde voorziening in de frontoffice-applicatie andere tarieven staan dan in de backoffice-applicatie: wat is nu de waarheid? Of er wordt een toewijzing in de frontoffice-applicatie aangevraagd, maar in het backofficesysteem zijn voor deze combinatie van leverancier en voorziening geen (contract-)gegevens beschikbaar. Dit zijn slechts voorbeelden van problemen die al in een een-op-een relatie tussen systemen kunnen ontstaan, maar zoals hierboven reeds beargumenteerd is er binnen het applicatielandschap van de gemeente, laat staan daar waar verschillende gemeenten samenwerken, geen sprake van één op één, maar één op N. Met daarmee ook één op N mogelijkheden voor het ontstaan van verschillen, fouten en problemen: onnodige administratieve last.

Ontbreken van een landelijke standaard

Er is landelijk (nog) geen standaard beschikbaar, die vanuit VNG (top-down) wordt voorgeschreven. Bij Stipter geloven we echter niet alleen in standaarden die van hogerop worden opgelegd. Wij staan graag aan de bron van een nieuwe standaard. We hebben daarom de handschoenen opgepakt om voor de PDC tot uitwisselingsstandaarden te komen, om het zo mogelijk te maken dat verschillende systemen binnen het sociaal domein van dezelfde PDC gebruik gaan maken.

Vraagstukken bij realisatie

Bij het realiseren van een nieuwe standaard zijn wij tegen een paar belangrijke vragen aangelopen:

1. **Definiëren van de scope van het bouwblok:** wat leg je vast in een gedeelde CG PDC en wat juist niet? Dit gaat om het definiëren van de grens tussen gedeelde bronapplicatie en processen die tot de vakapplicatie behoren. Een praktijkvoorbeeld is het al dan niet faciliteren van voorschotten (het verstrekken hiervan en het verwerken van declaraties ten opzichte van openstaande voorschotten). Dit vereist het bijhouden van een 'crediteurenpositie'. Is dit functionaliteit voor een gedeelde PDC of behoort dit in de betreffende specialistische vakapplicatie te blijven?
2. **Wat doen we met systemen die hier nog niet klaar voor zijn:** het is leuk en aardig dat wij een PDC realiseren die als centrale gegevensbron realtime bevraagd kan worden, maar hoe zit het met de systemen van derden? Zijn deze systemen er wel geschikt voor om van deze realtime bevraging gebruik te maken? Vaak is de 'eigen PDC module' dermate in de code van de software verweven dat dit niet gemakkelijk 'los te koppelen' is. Hoe kunnen we ook deze systemen ondersteunen?

Focus op de basisgegevens

In de door ons tot nu toe ontwikkelde API's hebben we ervoor gekozen ons strikt te focussen op de basisgegevens. Dat betekent dat overal waar bedrijfsregels gebruikt worden, deze niet in de standaarden is meegenomen. Onze ambitie voor Common Ground PDC standaarden is immers niet om functionaliteiten waarin bestaande vakapplicaties zich van elkaar onderscheiden te vervangen, dit zou als een negatieve rem op de adoptie van de standaarden kunnen werken. Streven is juist het bereiken van een zo hoog mogelijke adoptiegraad.

Inmiddels zijn gerealiseerd:

2. Gecontracteerde aanbieders

API waarmee de gemeente de volledige lijst met gecontracteerde aanbieders kan opvragen. Ook is het mogelijk om de detailgegevens van een specifieke aanbieder op te vragen.

1. Product(en) in de PDC

API waarmee de gemeente de volledige lijst met actieve producten kan opvragen (op peildatum x). Ook is het mogelijk om de detailgegevens van een specifiek product op te vragen.

3. Gecontracteerde aanbieders per product

API waarmee de gemeente alle gecontracteerde aanbieders voor het leveren van een specifiek product kan opvragen.

Oud naast nieuw

Tijdens het ontwikkelen, en het voeren van gesprekken, met collega's in de markt realiseerden wij ons dat niet elke leverancier direct onze API voor realtime bevraging zal kunnen gebruiken. Simpelweg omdat de eigen software ook een PDC heeft, welke in de code dermate met overige functionaliteiten verweven is, dat deze niet gemakkelijk kan worden losgetrokken. Een logisch gegeven dat wij moeten accepteren. Een belangrijk Common Ground uitvoeringsprincipe komt hier om de hoek kijken: **het faciliteren van oud naast nieuw**.

Hiervoor hebben wij een vierde API toegevoegd: de notificatie API. Met behulp hiervan ontvangt het bevragende systeem niet direct de nieuwe gegevens, maar wordt deze automatisch op de hoogte gehouden van opgetreden wijzigingen. Vervolgens kan op basis van dit signaal, met behulp van één van de eerder genoemde API's, de nieuwe informatie worden opgehaald. Zo faciliteren wij in de situatie van een overgangssituatie.

Open Standaarden

Omdat wij bij Stipter sterk geloven in Open Standaarden zijn de door ons ontwikkelde API's open source in de GitHub beschikbaar:

<https://github.com/open-sociaal-domein>

Wij blijven door ontwikkelen

Doorontwikkeling is uitbreiding van het bestaande, zonder daarbij het bestaande geweld aan te doen. Wij blijven het bestaande ondersteunen, er komen 'slechts' agile functionaliteiten bij. Om zo mee te groeien met de behoeften van de organisatie én met nieuwe technische mogelijkheden.

Meer informatie?

Neem contact met ons op.

LinkedIn: @stipter

Stef.verhage@stipter.nl

0611687884

Hongerlandsedijk 16 – 18 3201 LW Spijkenisse